

Γενιτσαρίστικος χορός στα Λεχαινά

Το Σάββατο 17 Φεβρουαρίου το βράδυ, θα πραγματοποιηθεί ο Γενιτσαρίστικος χορός στα Λεχαινά, όπου οι χορευτές θα γυρίσουν στους δρόμους της πόλης και μετά, όπως κάθε χρόνο, θα καταλήξουν στην πλατεία για να συνεχιστεί το γλέντι. Το πρωί της Κυριακής θα σηματοδοτήσει την έναρξη του καρναβαλιού, όπου μετά τον χορό θα ξεκινήσει η παρέλαση των αρμάτων.

Οι απόκριες φέρνουν από την αρχαιότητα που ξεκινά ο εορτασμός τους το μήνυμα της ανάστασης της φύσης μετά τον χειμώνα, όπου όλα είχαν κατά κάποιο τρόπο νεκρώσει, μαζί με το ξύπνημα της φύσης έρχεται και το ξύπνημα των αισθήσεων, η οργιαστική πλευρά των ενστίκτων που στην διάρκεια των εορτών δονούνταν στον ρυθμό της ζωής, άλλωστε από την πρώτη τους εκκίνηση ήταν αφιερωμένες στον θεό του κρασιού, της έντασης των ορμών και της αναπαραγωγής, τον Διόνυσο.

Οι βακχικές και διονυσιακές αυτές γιορτές δεν σταμάτησαν λεπτό να υπάρχουν στην Ελληνική ψυχή και σήμερα με άλλα ονόματα και με την φυσιολογική τους εξέλιξη συνεχίζουν να καλούν τις αισθήσεις σε αυτό το ζωντάνεμα της γης που φέρνει η άνοιξη. Τα Ανθεστήρια που τελούνταν κατά την κλασική περίοδο ήταν η συνέχεια αυτών των αρχαϊκών τελετών, ενώ κατά την ρωμαϊκή περίοδο τελούνταν τα Σατουρνάλια, με το ίδιο πνεύμα των σημερινών απόκρεων. Στα Λεχαινά τελείται εδώ και παρά πολλά χρόνια ένα χορευτικό δρώμενο από τα πιο ενδιαφέροντα της Πελοποννήσου και εξαιρετικού λαογραφικού ενδιαφέροντος για όλη την Ελλάδα. Σε συνέχεια λοιπόν των τελετών για την ανα-γέννηση της φύσης εδώ χορεύεται ο λεγόμενος γενιτσαρίστικος χορός, ή Γκοτσαριά κατά το ντόπιο ιδίωμα.

Ο θίασος της Γκοτσαριάς

Ο θίασος της Γκοτσαριάς αποτελείται από 11 μέλη άνδρες, εκ των οποίων οι 9 είναι οι χορευτές και 2 μπούλες, άντρες μεταμφιεσμένοι σε γυναίκες ή τσατσούλες, που χορεύουν ανάμεσα στους γενίτσαρους. Επίσης υπάρχει ένας γέρος και μια γριά που περιτριγυρίζουν την γκοτσαριά και οι οποίοι εικάζεται ότι ήταν αυτοί που μετέφεραν τα μηνύματα της επανάστασης.

Χορεύουν μέσα στους δρόμους της πόλης, ενώ την αρχηγία την έχει ο «Γκότσης» ο οποίος κρατά το κιλούμι, την σημαία της ομάδας. Εκτός από την ιεράρχηση που επιβάλλει ο Γκότσης δεν λείπει και η γονιμική διάσταση του δρώμενου με την συμμετοχή τριών «γυναικών», δύο νέων και μιας γριάς, οι οποίες γυναίκες είναι μεταμφιεσμένοι άντρες.

Στο κέντρο στέκει ο Αρχιγκότσης, δεξιά του έχει τον Πρωτογκότση και αριστερά του τον Δευτερογκότση, ενώ οι άλλοι γκότσηδες ή γενίτσαροι σχηματίζουν μια τριάδα εμπρός και μια τριάδα πίσω. Όλοι είναι ντυμένοι με φουστανέλες, εκεί μάλλον να οφείλεται και η ονομασία «γενιτσαρίστικος χορός» , εικάζεται μάλιστα πως το έθιμο σε αυτή του την μορφή ίσως να επινοήθηκε κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, σαν μια συνωμοτική κίνηση επικοινωνίας για ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των υπόδουλων Ελλήνων, υπό τον μανδύα του εορταστικού χορού και την μεταφορά των συμμετεχόντων από χωριό σε χωριό. Μετά την χορευτική διαδρομή στους δρόμους ο θίασος θα έλθει στην πλατεία και εκεί σε σχήμα κυκλικό θα αρχίσει να εκτελεί τις φούρλες, τις ειδικές στροφές ως δεξιοτεχνική επίδειξη των χορευτικών ικανοτήτων τους.

« Η δουλειά του Αρχιγκότση», μας λέει ο Σπύρος Φραντζής που συμμετέχει ως Αρχιγκότσης τα τελευταία πέντε χρόνια στο δρώμενο, «είναι να ελέγχει τους χορευτές που είναι σε τριάδες, να υπάρχει η σωστή διάταξη στον χορό. Αυτός δίνει τον ρυθμό, έχει επικοινωνία με τα «όργανα» που ακολουθούν, και με το κιλούμι δίνουμε τα σινιάλα, με αυτό καθοδηγείται ο χορός, και όλα αυτά πάντα χορεύοντας. Τα τραγούδια που λέγονται είναι πολλά με τα πιο γνωστά ανάμεσα τους την "Κοτσονιά", το "Γαϊτανάκι", "Έχε γεια καημένε κόσμε", το "Στρουσέικο γιοφύρι" κ.ά.»

«Χορεύουμε αφού έχουμε πει πρώτα τα ουζάκια μας ή το κρασάκι μας, γυρίζουμε στους δρόμους της πόλης και καταλήγουμε στην πλατεία, και όλο αυτό το χορευτικό μπορεί να κρατήσει 3 ή και 4 ώρες, εξαρτάται από το κέφι, και στο τέλος όλοι οι συγκεντρωμένοι που βρίσκονται εκεί μπαίνουν στον χορό» μας λέει ο Παναγιώτης Τζάζος, ο οποίος συμμετέχει πολλά χρόνια σε αυτό το δρώμενο.

Συντάκτης Αργύρης Καραβούλιας 07.02.07 (Εφημερίδα Πρώτη)